

Groei en krimp van de potentiële beroepsbevolking

Op de huidige arbeidsmarkt heerst krapte. In de toekomst voorzien het PBL en het CBS groei in de Randstad en de steden daarbuiten voor de bevolking in de werkzame leeftijden, maar voor de periferie vooral krimp.

In het tweede kwartaal van 2022 heeft de krapte op de arbeidsmarkt een record gebroken: volgens het CBS stonden er 143 vacatures tegenover elke 100 werklozen. Volgens experts zal de grote krapte op de arbeidsmarkt voorlopig aanhouden. Welke ontwikkelingen tekenen zich af op de lange termijn? Een van de kanalen waarlangs de arbeidsmarkt krapte kan afnemen is de groei van het arbeidsaanbod. Een indicatie voor het arbeidsaanbod in de komende jaren is de omvang van de potentiële beroepsbevolking: het totaal aantal inwoners van 20 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd. Tussen 2000 en 2015 bestond deze groep uit een vrij stabiel aantal van circa 10 miljoen mensen. Hierna is deze gegroeid tot bijna 10,6 miljoen mensen begin 2021. Rekening houdend met de opschuivende AOW-leeftijd neemt deze groep volgens de recente regionale bevolkings- en huishoudensprognose van het PBL/CBS de komende jaren naar verwachting verder toe tot ruim 10,9 miljoen in 2025. Daarna, als de AOW-leeftijd minder snel opschuift, blijft de omvang van deze groep enige tijd vrij stabiel. In 2035 telt de potentiële beroepsbevolking dan bijna 11 miljoen mensen. Deze verwachtingen kunnen veranderen als de wetgeving rondom de AOW-leeftijd of de prognose van de levensverwachting wijzigen.

Volgens de PBL/CBS-prognose is de potentiële beroepsbevolking in 2035 dus zo'n 400 duizend mensen groter dan in 2021. Bij het maken van de prognose is naast geboorte- en sterftecijfers ook rekening gehouden met buitenlandse migratie en binnenlands verhuisgedrag. Groei wordt in de meeste gemeenten in de Randstad verwacht, maar ook daarbuiten zijn er plaatsen waar de potentiële beroepsbevolking toeneemt. Voorbeelden zijn de stedenband in Noord-Brabant, vooral in en om Eindhoven, en de gebieden rondom Groningen en Enschede. De regio's waar groei van de potentiële beroepsbevolking is voorzien, zijn de regio's waar jongeren naartoe gaan, vanwege opleidingsmogelijkheden of banen, en die aantrekkelijk zijn voor buitenlandse (kennis)migranten. Vanwege de jongere inwoners is het aantal geboorten daar ook groter, waardoor ook op termijn de instroom van nieuwe 20-jarigen de uitstroom van mensen op AOW-leeftijd overtreft.

Tussen 2021 en 2035 zal de bevolking in de werkzame leeftijden echter niet overall groeien. Naar verwachting krimpt de potentiële beroepsbevolking in een aantal gebieden langs de oostgrens van het land, vooral in het noorden en zuiden. In deze regio's is er vaak nog geen sprake van een daling van het totaal aantal inwo-

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Een abonnement op DEMOS is gratis. U kunt uw aanvraag indienen via: demos@nidi.nl of via onze site: nidi.nl/nl/demos/

Bij gehele of gedeeltelijke overname van artikelen dient men een volledige bronvermelding te gebruiken. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar. De personen op de foto's komen niet in de tekst voor en hebben geen relatie met hetgeen in de tekst wordt beschreven.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en is geaffilieerd met de Rijksuniversiteit Groningen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

colofon

DEMOS	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Harry van Dalen, hoofdredacteur Peter Ekamper, (web)redacteur Bram Hogendoorn, redacteur Nico van Nimwegen, redacteur Juul Spaan, redacteur
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage
Telefoon	(070) 356 52 00
E-mail	demos@nidi.nl
Internet	https://nidi.nl/demos
Abonnementen	gratis
Druk Opmaak	Koninklijke Van der Most www.up-score.nl

ners, maar wel een dalend aantal inwoners in de werkzame leeftijd. Deze regio's zijn doorgaans sterker vergrijsd, dus er wonen naar verhouding veel inwoners die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt. Jonge mensen trekken er doorgaans weg voor studie of werk en er komen minder mensen bij door bijvoorbeeld buitenlandse migratie. Een hogere arbeidsparticipatie, langer doorwerken na de AOW-gerechtigde leeftijd of meer uren maken door de officiële beroepsbevolking lijkt dan nog enige soelaas te kunnen bieden.

Lenny Stoeldraijer, Centraal Bureau voor de Statistiek, e-mail: l.stoeldraijer@cbs.nl

LITERATUUR:

- PBL/CBS (2022), *Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2022-2050: Steden en randgemeenten groeien verder*. Den Haag: PBL/CBS.

Groei en krimp van potentiële beroepsbevolking tussen 2021 en 2035 per gemeente

